

**BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE
ELNÖKÉTŐL**

5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.
Telefon: 06/66/441-156. FAX: 06/66/441-122.

Előadók: Czégény Gyula és Földesi István	Nyilvános ülés.
Véleményező bizottságok: Ügyrendi, Közrendvédelmi és Turisztikai Bizottság Pénzügyi, Területfejlesztési és Közbeszerzési Bizottság	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel.

ELŐTERJESZTÉS

**a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2012. április 20-án tartandó ülésére**

Tárgy: a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének állásfoglalása Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő átsatolásának kezdeményezéséről.

Tisztelt Közgyűlés!

Mezőhegyes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2011. augusztus 16-án megtartott rendkívüli ülésén a 255/2011. (VIII. 16.) kt. számú határozatában szándéknyilatkozatot fogadott el Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő átsatolása ügyében. Ebben a város képviselő-testülete kifejezte arra vonatkozó szándékát, hogy Mezőhegyes város a területével határos Csongrád megyéhez kívánja átsatolását.

Mezőhegyes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2012. december 28-i ülésén 2012. április 21-ére helyi népszavazást rendelt el a következő kérdésben: „*Akarja-e Ön, hogy Mezőhegyes várost Csongrád megyéhez csatolják?*”. Az elrendelt helyi népszavazás véleménynyilvánító népszavazásának tekintendő.

A város kezdeményezéséről, ami a megyék határainak megváltoztatásának kezdeményezését jelenti, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 93. § (4) bekezdése alapján az Országgyűlés dönt. Az Ötv. 56. § (9) bekezdésében foglaltak szerint a települési képviselő-testület minősített többségű határozattal kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés a települést a területével határos másik megye területéhez csatolja át.

Mezőhegyes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által kezdeményezni szándékozott eljárást a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény szabályozza, az alábbiak szerint:

Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyben a döntés megalapozott előkészítése érdekében a helyi kezdeményezést a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszterhez, az országgyűlési képviselők általános választásának éve kivételével, minden év április 30-áig lehet felterjeszteni.

A Kormány - a miniszter augusztus 30-áig tett előterjesztése alapján - a helyi kezdeményezést szeptember 30-áig nyújtja be az Országgyűlésnek, amely arról december 31-éig dönt.

Az Országgyűlés döntése az országgyűlési képviselők választását érintően a következő országgyűlési képviselői általános választás kitűzésének napján, az önkormányzati választást érintően a következő önkormányzati általános választás kitűzésének napján lép hatályba, erről az Országgyűlés szükség esetén a területszervezési döntéssel egyidejűleg határoz.

A település polgármestere a kezdeményezést, az előkészítő iratokkal együtt, a megyei kormányhivatal úján terjeszti fel a miniszternek.

A kezdeményezésről az érintett megyei önkormányzatok közgyűlései - a települési képviselő-testület kezdeményezésének megérkezését követő ülésükön, legkésőbb 3 hónapon belül - állást foglalnak, abban részletezik a saját véleményüket a kezdeményezés indokairól.

Mezőhegyes város polgármestere 2012. március 12-én kelt levélben megkereséssel fordult a Békés Megyei Önkormányzathoz kérve a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XL. törvény 7. § (5) bekezdése szerinti megyei önkormányzati állásfoglalást, egyúttal megküldte Mezőhegyes Város Önkormányzata Képviselő-testületének az átsatolás mellet szóló indokait és érveit tartalmazó dokumentumot. *(A megkeresés és a dokumentum az előterjesztés 1. mellékletét képezi.)* Az átsatolás kezdeményezésének indokait, érveit földrajzi, történeti, társadalmi, gazdasági, intézményi, közigazgatási, közlekedési szempontok szerint taglalja a dokumentum. A kezdeményezéssel, illetve a Békés Megyei Önkormányzathoz eljuttatott dokumentummal kapcsolatosan kikértük a Békés Megyei Levéltár véleményét. A levéltár részéről dr. Erdész Ádám igazgató úr fejtette ki álláspontját *(Az igazgató úr levele az előterjesztés 2. mellékletét képezi.)*

Mezőhegyes a történelmi Csanád vármegyéhez, majd 1924 után három csonka vármegye területéből létrehozott Csanád-Arad-Torontál un. közigazgatásilag egyelőre egyesített (k. e. e.) vármegyéhez, 1945-től ezen maradék területek egyesítésével létrehozott Csanád vármegyéhez tartozott. A települést az 1950. évi megyerendezés során csatolták Békés megyéhez, 23 évc nyilvánították várossá. Csongrád megyéhez nem tartozott a település, tradicionális kapcsolatai ebben az irányban nincsenek.

Az elmúlt 60 év eredményeként szerves módon, ezer szállal kapcsolódik Békés megyéhez. Mint minden más megyehatár menti település, Mezőhegyes esetében is természetes módon létrejöttek a szomszédos Csongrád megye kistelepüléseiről Mezőhegyes felé irányuló kapcsolatok. Meghatározók azonban a Békés megyei kapcsolatok.

A dél-békési térségben sajátos helyzet alakult ki. Mezőkovácsháza, Battonya és Mezőhegyes egyenként hiányos funkciókkal rendelkező városok, ebből adódóan gyakorlatilag megosztva, egymásra utalva, egymást kiegészítve - Mezőkovácsháza dominanciája mellett - látják el a városi funkciókat. Mezőhegyes átsatolásával a helyi lakosság a városból hiányzó funkciók, szolgáltatások jó részét a távolabb fekvő Csongrád megyei városokban érhetik el, a Békés megyei települések viszont funkciót veszítenek.

Ahogy az e térségben lévő más Békés megyei városok, úgy Mezőhegyes is az címűt időszak gazdasági átalakulásának vesztesei közé tartozik. A Cukorgyár megszűnése, az Állami Ménesbirtok Rt. privatizációja következtében a foglalkoztatottak száma drasztikusan csökkent, a munkanélkülivé vált népesség a környező településeken, illetve a nagyobb városokban keresett munkát megélhetést, ami a lakosság jelentős csökkenésében is megmutatkozt.

Mezőhegyes város a mellékelt alátámasztó dokumentum szerint az átsatolással közigazgatási szerepének változását, erősödését, ennek eredményeképpen pedig a település erőteljesebb fejlődését reméli.

A város átsatolása kezdeményezésének vizsgálata során az adott település és vonzáskörzet lakossága érdekének figyelembevételével elsődleges fontossággal bír. Vagyis, hogy a kezdeményezés, illetve annak elfogadása esetén a város átsatolása valóban szolgálja-e a település és vonzáskörzetében élők érdekeit, továbbá, hogy a változással bekövetkező új viszonyok között az előzetes elvárásoknak megfelelő feltételek, körülmények valóban teljesülnek-e

Megállapítható, hogy amint Mezőhegyes várossá nyilvánítása sem eredményezte automatikusan a városiasodás irányába ható erőteljesebb fejlődést, úgy az átsatolással romélt szerepkörváltozás sem fog önmagában erre vezetni. Békés megye déli térsége elveszítene egy a térség ellátásában fontos szerepet vállaló kisvárost, a helyi lakosság városi funkciókkal való ellátottsága pedig csorbát szenvedne. Mezőhegyes város utóbbi időszakban bekövetkezett veszteségeit ellensúlyozni, a kedvezőtlen folyamatokat megállítani és a fejlődést elősegíteni sokkal inkább a gazdasági infrastruktúra javításával, az innovatív ágazatok megtelepítésével, a fejlődés egyéb feltételeinek megteremtésével lenne lehetséges, a térség gazdasági, társadalmi szereplőivel, önkormányzataival szoros együttműködésben.

A fentiekre figyelemmel javasolom, hogy a Közgyűlés állásfoglalásában nyilvánítsa ki, hogy nem ért egyet Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő átsatolását célzó települési önkormányzati kezdeményezéssel.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és döntsön a határozati javaslat elfogadásáról.

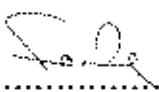
Határozati javaslat

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése

1. nem ért egyet Mezőhegyes Város Önkormányzata Képviselő-testületének Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő átsatolására irányuló kezdeményezésével.
2. úgy ítéli meg, hogy a települési önkormányzat kezdeményezésének elfogadása nem szolgálná a helyben és a térségben élő lakosság érdekeit, nem járulna hozzá a szolgáltatások elérésének javításához, az utóbbi időszak kedvezőtlen folyamatainak megállításához, a település fejlődésének elősegítéséhez. Békés megye déli térsége elveszítene egy a térség ellátásában tevékeny szerepet vállaló kisvárost, a helyi lakosság városi funkciókkal való ellátottsága pedig csorbát szenvedne.
3. véleményem, hogy Mezőhegyes város utóbbi időszakban bekövetkezett veszteségeit ellensúlyozni, a kedvezőtlen folyamatokat megállítani és a fejlődést elősegíteni a gazdasági struktúra javításával, az innovatív ágazatok megtelepítésével, a fejlődés egyéb feltételeinek megteremtésével, az ezekre irányuló tevékenységek erősítésével lenne lehetséges - a térség gazdasági, társadalmi szereplőivel, önkormányzataival szoros együttműködésben.
4. felkéri elnököket, hogy az állásfoglalásról értesítse Mezőhegyes Város Önkormányzatát.

Felelős: Farkas Zoltán elnök
Czégény Gyula osztályvezető
Határidő: 2012. április 24.

Békéscsaba, 2012. április 3.

.....
Farkas Zoltán

Földesi I.

2012. MÁRC 20.
MEFEL-955/2012

Önkormányzat
Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 11. 5820

KO
TF-0/100-2/2512

Ikt. szám: 4091/2012.

Tárgy: Mezőhegyes város Csongrád megyéhez
történő átszervezése

Ügyintéző: Molnárné Bozó Ilkó

Melléklet: indokok, érvok, térkép

Békés megyei Önkormányzat
Farkas Zoltán úr
megyei közgyűlés elnöke

Békéscsaba
Árpád sor 18.
5600

Tisztelt Elnök Úr!

Mezőhegyes Város Képviselő-testülete korábban már kifejezte azon szándékát, miszerint Mezőhegyes város a területével határos Csongrád megyéhez kívánja átszervezését.

A testület a 438/2011. (XII.28.) Kt. számú határozatában a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 139. §-ban, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 47. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak alapján a témában népszavazást rendelt el. A népszavazás időpontját 2012. április 21. napjára írta ki.

Tisztelt Elnök Úr!

A Képviselő-testület a 2012. február 28-ai ülésén felhatalmazott arra, hogy a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XI. l. törvény 7. §-ban meghatározott szerveklől a Csongrád megyéhez történő átszervezés kezdeményezéséhez szükséges iratokat beszeressem.

A felhatalmazás alapján felköttem Önt, terjessze kezdeményezésünket Békés megyei Képviselő-testülete elé annak érdekében, hogy a testület állást tudjon foglalni a témában, melyben részletezik saját véleményüket a kezdeményezés indokairól.

Mellékelten megküldöm a Képviselő-testület indokait és érveit, mely Mezőhegyes város Csongrád megyébe történő átszervezése mellett szól.

Mezőhegyes, 2012. március 12.

Üdvözlettel:

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

Feladat 9

BMEK-863/2012
2012. MÁRC 08.

KO

ELFOGULATLANUL: CSONGRÁD MEGYE VAGY BÉKÉS MEGYE?

TFO/100/2012

Mi a település? – Emberek által lakott hely.

Hogyan alakultak ki a települések? – Az emberi csoportok megélhetésük feltételei szerint telepedtek le. (Folyó menté, utak találkozási, ármentes hely, kereskedő karavánok pihenőhelye, termőterület, állattartásra alkalmas hely, stb.)

Mi határozta meg egy település helyzetét, az ott élők megélhetését? – A rendelkezésre álló föld, víz, ásványi anyag megfelelése és elégségessége túl a szomszédos településekkel való együttélés és a területért vetélkedőkkel folytatott harc kimenetele. Napjainkban, a világ legtöbb társadalmában, nemzeti államában a közvetlen területért folytatott harcot kivéve minden eddig említett tényező szerepet játszik egy-egy település életében. A szomszédos településekkel való együttélés modern kifejezéssel: **vonzáskörzet**.

Mi a vonzáskörzet? – Azon települések halmaza, melyek egy adott földrajzi térségben valamilyen földrajzi, történelmi, társadalmi tény alapján szorosabb közösséget alkotnak, mely az adott települések csoportjának közgazdasági, szociológiai, közigazgatási adottságain, illetve kötelezettségein alapul.

Vonzáskörzet fajtái? – Kistérségi, térségi, megyei (amennyig lesznek megyék), régiós, országos, európai és még ennél is tágabb, mert az adott vonzáskörzethez tartozó települések egyike vagy másika világhírű, mint Mezőhegyes

Vonzáskörzetet alkotó tények, térségi kapcsolatok, kötődések?

1. Földrajzi tény: a települések fekvési közelsége
2. Történelmi: adott földrajzi körülmények között a társadalmi törvényszerűségek mentén kialakult kapcsolat
3. Társadalmi
  - családi kapcsolatok továbbá
  - az alábbi szempontok közül egy-kettő, vagy ennél több, vagy valamennyi együttjárása
4. Gazdasági: termelés, szolgáltatás, kereskedelem
5. Közigazgatási
  - Államigazgatási szolgáltatás illetékességi egyezősége
  - Önkormányzati igazgatási szolgáltatás illetékességi egyezősége
6. Utak
7. Oktatás-nevelés: közös, vagy társult iskola, óvoda, továbbá a közép- a szak- és a felsőfokú képzés iránya
8. Művelődés: közös, vagy társult közművelődési intézmény, könyvtár, színház, kiállítás látogatási iránya
9. Szociális ellátás: közös, vagy társult szociális intézmény vagy hálózat
10. Egészségügy: a szakorvosi, a kórházi, klinikai ellátás betegút iránya
11. Idegenforgalom a turizmus iránya és a turista tartózkodási ideje alapján: tranzit megállás, néhány napos szállásigény, turisztikai célállomás
12. Számos egyéb

MEZŐHEGYESI CSONGRÁD MEGYE VAGY BÉKÉS MEGYE?

Földrajzi tények alapján a válasz: Csongrád megye.

Mezőhegyes természetes vonzáskörzete: Majorjaink – Kötődésünk és ellátási kötelezettségünk vitathatatlan. Békés megyében: A Békés megyei települések közül egyetlen egy sem. Csongrád megyében: Pitvaros, Csanádalberti, Ambrózfalva, Nagyér községek, Csanádpalota kisváros, Kövegy és Nagylak községek és Kövegyvel meglévő körjegyzőség okán: Királyhegyes.

Történelmi tények alapján a válasz: Csongrád megye.

Az adott földrajzi körülmények között a társadalmi törvényszerűségek mentén kialakult kapcsolatok visszaállítását kérjük.

Társadalmi tények alapján a válasz: Csongrád megye.

Származásunk, rokonsági kapcsolataink és más ezzel összefüggő hatások Csongrád megye irányába hoztak létre mélyebb kötődést.

Gazdasági kapcsolataink alapján a válasz: Csongrád megye.

Az egy megyébe, egy járásba tartozáson alapuló napi kapcsolatok lendületet adnak a gazdasági életben is. Számos mezőhegyesi lakos csanádpalotai, nagylaki, pitvarosi, alberti, kövegyi, nagyéri származású, mi több számos mezőhegyesi földtulajdona fekszik Csongrád megye ezen övezetében. Ezek máig élő szerves kötődések.

Közigazgatási szolgáltatás alapján a válasz: Csongrád megye.

Csongrád megyében az eddig a mezőhegyesi Városházán ellátott valamennyi feladatot továbbra is itt lehet igénybe venni, valamint mi látjuk el a szomszédos kisközségeket is. Önmagában a közigazgatási funkciók ellátása megalapozza a Csongrád megyéhez tartozást, melyre Békés megyében maradvánk sincs. Három közigazgatási ok, mely mind a szomszédos Csongrád megyei kisváros és a kisközségek érdekét, mind Mezőhegyes érdekét szolgálja, együttesen pedig egyértelmű államcél: meglévő humán és technikai erőforrásaink térségi szolgálatba állítása, majori lakosságunk változatlan szintű ellátása, és az évtizedek során kialakult szakembereink megtartása a közigazgatás szolgálatában.

Közlekedési lehetőségeink alapján a válasz: Csongrád megye.

Mezőhegyes a térség közlekedési központja is: vasúti és közúti csomópont, azonban napjainkra mind városunk, mind majorjaink megközelíthetősége erősen leromlott. A Csongrád megyei vasúti és közúti forgalomba kapcsolásunkkal hátrányunk csökken.

Általános- művészeti, szakiskolai, kulturális, szociális és idegenforgalmi tevékenységünk bővítése érdekében a válasz: Csongrád megye. A kistelepüléseken megszűnő felső tagozatos iskolák, a kulturális tevékenység, a szociális ellátórendszer hiánya miatt Mezőhegyes fejlett intézményrendszere révén a kistérség állampolgárainak színvonalas ellátást képes biztosítani.

Egészségügyi ellátás – Csongrád megyéhez tartozva a szakorvosi, a kórházi, klinikai ellátás megszokott rendje sem változik.

Mezőhegyes vonzáskörzetét alkotó tények, térségi kapcsolatok, kötődések?

1. Földrajzi tények: települések térségi közelsége

Békés megye: Battonya 16 km, Békéscsaba 55 km, Mezőkovácsháza 14 km, Orosháza 30 km, Tótkomlós 12 km, átlag: 25,4 km.

Csongrád megye: Ambrózfalva 10 km, Csanádalberti 9 km, Csanádpalota 15 km, Királyhegyes 23 km, Kövegy 18 km, Makó 32 km, Nagyér 12 km, Nagylak 24 km, Pítvaros 6 km, Szeged 63 km, átlag: 21,2 km.

(Egyéltelmű, hogy scaki nem „átlagot” utazik. A téma szempontjából viszont meghatározó mérőszám.)

Mezőhegyes és majorjai: (A városházától mért majorközép távolsága.)

1) 81, Külsőfecskepuszta, 8,7 km, 2) 6, Komlósfecskepuszta 4,6 km, 3) 21, Kamaráspuszta 6,6 km, 4) 22, Kamaráspuszta 7,6 km, 5) 23, Fűpéregpuszta 9,3 km, 6) 73, Csatókamarás 13,5 km, 7) 57, Belsőperéregpuszta 9,5 km, 8) 52, Belsőperégi tanyák 10,5 km, 9) 47, Külsőpereg-Rákóczi telep 8,1 km, 10) 46, Külsőpereg-Rákóczi telep 7,1 km, 11) 48, Külsőpereg-Rákóczi telep 10,7 km, 12) 39, Árokospuszta 4,4 km, 13) 18, Ómező 1 km, 14) 17 major 2,2 km 15) 28, Újmezőhegyes 5,6 km, 16) Kendergyár 7,1.

Kelet-Nyugat irányban Mezőhegyes lakott területének szélessége 18,1 km

6) 73, Csatókamarás 13,5 km – 15) 28, Újmezőhegyes 5,6 km

Észak-Dél irányban Mezőhegyes lakott területének hosszúsága I: 13,1 km és II: 15,8 km.

I. 1) 81, Külsőfecskepuszta, 8,7 km – 12) 39, Árokospuszta 4,4 km – 13,1 km.

II. 1) 81, Külsőfecskepuszta, 8,7 km – 16) Kendergyár 7,1 = 15,8 km.

Mezőhegyes majorjai rosszabb városellátó helyzetet jelentenek, mintha államilag szervezett kistelepülések, községek lennének. (Részönkormányzat léte semmit nem javítana a helyzeten.) Községek esetén nem kellene bizonygatnunk, hogy városunk körzetközpont, önmagában is kitesz egy járást.

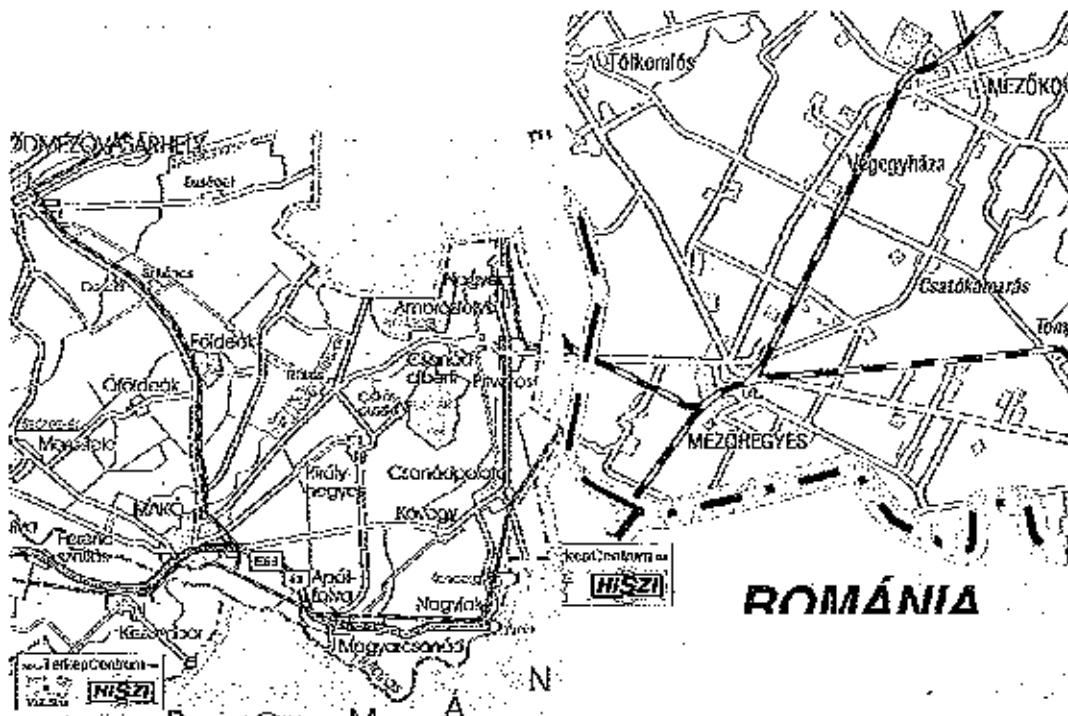
(Táblázatokban szemléletesebb lenne az adatok közlése, könnyebbé tenné az összehasonlítást, de az újságszerkesztés nem teszi lehetővé.)

Mezőhegyes természetes vonzáskörzete:

Békés megyében: A Békés megyei települések közül egyetlen egy sem. A szomszédos kisvárosokkal – Battonya, Mezőkovácsháza, Tótkomlós – hasonló a lakosság szám és azonos a közigazgatási besorolás. Jelenleg mind a négy kisváros azonos körzetközponti feladatkört lát el. Nem vagyunk egymásnak alá-fölé rendeltjei. (Nem feladatunk a többi három kisváros természetes vonzáskörzetének bemutatása.)

Csongrád megyében: Pítvaros, Csanádalberti, Ambrózfalva, Nagyér községek, Csanádpalota kisváros, Kövegy és Nagylak községek és Kövegyvel meglévő körjegyzőség okán: Királyhegyes (Kövegy – Királyhegyes 12 km)

Csongrád megyéhez csatolásunk egyik fontos indoka: térségi igazgatási ellátó képességünk, az állam kiemelkedő szempontjának megfelelésünk: lakossághoz közel és olcsón megoldható államigazgatási és önkormányzati igazgatás mind a 7 határmenti település, mind majorjaink vonatkozásában.

A térképek eltérő léptékűek, de jól látható a Mezőhegyes-Pitvaros összekötő út és a térségi viszonyok.

2. Történelmi tények: adott földrajzi körülmények között a társadalmi törvényszerűségek mentén kialakult kapcsolat

Mezőhegyes államilag elismert városként 23 éves, létét tekintve egyidős az államalapítással, sőt ókori és középkori leletek szerint településünk egyidős az középkor emberével. (A Föld benépesítése utáni Mezolítikum időszaka i. e. 10 000 – i. e. 7000. Ennek részletei történelmi forrásokban és II. e. gyűjteményünkben nyomon követhetők.)

Az 1784. december 20-án aláírt Császári és Királyi Méncsintézet alapítólevele nyomán Mezőhegyesen és térségében létrehozott katonai parancsnokság alatt álló lótcnyesztő bázis helyzetéből, szerepéből adódóan részleges államigazgatási települési önállósággal bírt. Pitvaros jegyzője intézte a polgári ügyeket. Önálló közigazgatási státuszt – községi rangot – 1872. augusztus 17-ei hatállyal kapott. A Magyarország számára rendkívül méltatlan I. világháborút lezáró Trianoni békeszerződés következtében Mezőhegyes továbbra is Magyarországhoz tartozott, azonban az állami megyetagolás csorbult, saját vármegyénk és a szomszédos vármegyék – Csanád, Arad és Torontál – területének töredéke maradt országunkban. E megyetöredékeket egy megyébe vonták össze, Csanád-Arad-Torontál közigazgatásilag egyelőre egyesített (k.e.e.) vármegye néven. Az így kialakított megye hat járásra oszlott és székhelye Makó volt. 1945-ben a maradék területeket véglegesen egyesítették Csanád vármegye néven. Ennek neve 1949-ben Csanád megye lett, mely azonban

megszűnt az 1950-es megyerendezéskor, területe felosztásra került Békés és Csongrád megyék között.

Ekkor és így került Mezőhegyes Békés megyéhez, elszakítva gyökereitől; több évszázados történelme során kialakult szerves kapcsolataitól. Nem vették figyelembe sem a kialakult vonzaskörzeteket, sem a településkapcsolati hagyományokat. Tehát a mai Csongrád megyéhez tartoztunk, mert Csongrád megye déli és délkeleti része a Trianon után megmaradt Csanád megye, melybe Mezőhegyes szervesen illeszkedett.

Csongrád megyeiek meglátása:

„Makó – Az egykori Csanád vármegye, amelynek területét 1950-ben osztották fel Csongrád és Békés megye között... Mezőhegyes egészen az 1950-es megyerendezésig a makói székhelyű Csanád vármegyéhez tartozott... A rendszerváltást követő első önkormányzati ciklusban felmerült Makón az egykori Csanád vármegye visszaállításának ötlete. Az akkori kisgazda polgármester, Sánta Sándor minden követ megmozgatott az ügy érdekében. Több érintett, ma Békés megyéhez tartozó település vezetőjével tárgyalt, többek között Mezőhegyesével is. Minél visszaemlékszik, a kezdeményezést mindentűt szívesen fogadták, ám végül Csanád vármegye maradt, ami volt; történelmi emlék. Hogy lett volna-e esély Csanád vármegye újjászervezésére, ma már nehéz megítélni – mondja. Egy biztos: Mezőhegyes csatlakozása Csongrád megyéhez szinte mindenképp hasznos volna, Makó számára is. Most önkormányzati képviselő a Fidesz színeiben. Arra készül, hogy hamarosan testületi ülésen veti fel: Makó fogadjon el nyilatkozatot, amelyben támogatásáról biztosítja a mezőhegyesi ötletet.” (Szabó Imre: Csanád vármegye emlékezete)

„Mezőhegyes a középkorban Csanád megyéhez tartozott és a marosmenti főesperességhez. A török után, amikor újra szervezték 1730-ban, ugyancsak Csanád megye része lett. Ekkor már Makó lett a megyeszékhely. Trianon után Csanád-Arad-Torontál közigazgatásilag egyelőre egyesített (k. c. c.) vármegyék része volt 1945-ig. Utána ismét Csanád megyéhez tartozott 1950-ig, amikor a butonyai járás részeként Békés megyéhez csatolták, ahová sohasem tartozott.” – írta Prof. Dr. Blazovich László történész, a Csongrád Megyei Levéltár nyugalmazott igazgatója.

Egyesek az utóbbi Békés megyében töltött 60 évet tartják meghatározónak. Szerintük az idők homályába vesztett az 1950 előtti ezer év. Elég baj, hogy vannak olyanok, akiknél az idők homályába vesztett városunk identitása, illetve saját származásuk. A 60 évnyi békés megyei „tartózkodás” semmiféle békés megyei hagyomány felvételét nem eredményezte.

Egyesek szerint egyenesen árulás a Csongrád megyéhez csatlakozás kezdeményezése. (Gondoljuk Békés megyével szemben.) Milyen dolog az, hogy a szomszédban jobb a levecs, ezért a gyerek otthagyja édesanyját, édesapát!

Valóban! Milyen dolog ez?!

Milyen dolog, hogy Mezőhegyest, a pubertás korú gyermeket, anélkül, hogy jobb lenne a levecs, vagy bármi, átöltözték a szomszédba 1950-ben, és akik tehettek volna ellene, nem tették meg, hogy visszahelyezzék édesanyja, édesapja és testvérci mellé!

Valóban! Milyen dolog ez?!

Következtetés: vitathatatlan történelmi gyökereink – állam besorolása szerint az 1950 óta Csongrád megyének nevezett közigazgatási egységben – a Makói térséghez kötnek, amióta a szőrt kistelepülések halmaza a mai Mezőhegyes térségében léteztek.

3. Társadalmi tények:

- **családi kapcsolatok:**

Az 1900-as években 12 ezer fő állandó lakos élt Mezőhegyesen és mintegy 3 ezer fő járt be dolgozni, a környező településekről, többségük Kelet-Csongrád megyéből. Az idénymunkások az ország távolabbi településeiből is jöttek, szép számmal például Nógrád megyéből. (A kézi munkán alapuló termelés korát éltük.)

Az 1950-es évektől Békés megye „felől” három közel azonos méretű, szerepű település – Tótkomlós, Mezőkovácsháza és Battonya – zárja a békés megyei kisugárzást, illetve idcirányultságot.

A Csongrád megye felől jövő migráció, népességmozgás, és annak hatásai ezen időktől jelentősebbek voltak, mint a Békés megye felőliek. Ez azt eredményezte, hogy a lakosság összetétele, rokonsági kapcsolatai, és más ezzel összefüggő hatások Csongrád megye irányába hoztak létre mélyebb kötődést.

és

- az alábbi szempontok egyike-másika, vagy több, vagy valamennyi együttthatása

4. Gazdasági kapcsolatok: termelés, szolgáltatás, kereskedelem

Termelés:

Császári és Királyi Ménes (1784):

- Birodalmi szinten merített munkaerőt
- Katonai egység volt, magasan képzett vezérkarral és abszolút fegyelmezett munkavégzőkkel.

Magyar Királyi Ménesintézet és Ménesbirtok (1869):

- A magyar koronához tartozó területekről érkezett a munkaerő
- Magas rangú, szakmailag kiváló állami alkalmazottak – Kozma Ferenc és Gluzek Gyula – vette át a két gazdálkodó egységek vezetését
  - A Ménesintézetben – lótenyésztés - cserélődött a vezetés, a középírányítói kar és a dolgozók személyi összetétele is.
  - A Ménesbirtokon belül eltérő profilú gazdasági egységek jöttek létre: cukorgyár, szeszfőzdék, szarvasmarha-tartás, sertésitenyésztés, szántóföldi növények termesztése, magtárak, vágóhid, téglagyár, kendergyár
  - Továbbá bekapcsolódtunk a vasúthálózatba.

Az Állami Gazdaság, a Cukorgyár, a MÁV, a Varróda, a Kendergyár, TSZ (1945-től)

- A mezőhegyesiek teljes foglalkoztatottsága mellett a Dél-Alföldről, elsősorban Kelet-Csongrádból bejáró munkaerő – szakemberek, segédmunkások
- Cukorrépa beszállítók jelentős hányada a jelenleg Csongrád megye határán fekvő községek cukorrépa termesztoi (Az ország 12 cukorgyára miatt viszonylag kisebb térségre korlátozódott a mezőhegyesi cukorgyár beszállítói köre.)
- 1945-ös földreform és az ezt követő földosztás során Mezőhegyes termőterületéből mérték ki a mezőhegyesi és a környékbéli települések földigénylői földjét.

- **A mezőhegyesi termelőszövetkezet számos Csongrád megyei földtulajdonost egyesített, és odaváló alkalmazottat foglalkoztatott**

Mivel napjainkban a tényleges helyi munkanélküliség a munkaképes korú lakosság 30 %-át is eléri, gazdasági vonzásunk minimális szinten van. Ennek ellenére 2011-ben a Csongrád megyéből ingázók száma csak munkáltatótól kért adat alapján: 9 fő, időszakos munka során 14 fő.

Az 1988-ban benyújtott várossá nyilvánítási pályázatunk az 1950. (a tanácsrendszer megszervezésének éve) utáni időszak társadalmi-gazdasági fejlettségünk csúcs időszakában készült. Rögzíti: „Mezőhegyes természetes települési vonzáskörzete nagymértékben Csongrád megye K-i kiszögellésének falvaira (Csanádpalota, Magyarcsanak, Nagyer, Csanádalberti, Apátfalva, Ambrózfalva, Pitvaros, Kiszombor, Kövegy) esik. A természetes gazdasági gravitáció következtében nap mint nap több mint 1000 fő jár a két megye településeiről... Mezőhegyesre dolgozni.”

Mindez azt jelenti, hogy nem a mai viszonylagos társadalmi-gazdasági elmaradottságunkat kell bebetonozni, hanem a jövőre kell készülnünk.

A megyehatár valóban nem zárja ki a munkaerő-vándorlást, mint ahogyan korunkban az országhatárok sem. Azonban az egy megyébe, egy járásba tartozáson alapuló napi kapcsolatok lendületet adnak a gazdasági életben is.

A munkakultúrában Csongrád irányában meglévő mélyebb kötődés és rokoni kapcsolatok kifejezetten empirikus megállapítások. Személyes ismeretség, személyes tapasztalatok alapján állítjuk, hogy a gazdasági mélypont ellenére szervez kötődések élnak tovább. Számos mezőhegyesi lakos csanádpalotai, nagylaki, pitvarosi, alberti, kövegyi, nagyéri származású, mi több számos mezőhegyesi földtulajdona fekszik Csongrád megye ezen övezetében.

A munkaerőmozgás Békés megyéből is és Mezőhegyesről Csongrád megye felé tendál. (Békés megye az ide irányuló munkaerőmozgás keretében Magyarországnak 19 megyéjéből a 17. helyen áll.)

Csongrád megyéhez történő átcsatolással nem fogunk az LIII. (Jegyhátrányosabb helyzetű) kistérség/települések közé tartozni. Eddig sem éreztük, és a térség sem – ennek számottevő előnyét. Eredménytelenül pályáztunk korábban már kistérségi szinten a két „dinnyeútra”, magunk az új családi házas övezetünk – Vadrózsa, Akácfa, Orgona, Hársfa, Pacsirta utcákra. A városközpont rehabilitációs pályázattal nyert pénzt valóban LIII-s településként kaptuk, kapjuk, viszont nagyon sok támadást kellett kivédni és nagyon sok akadályt leküzdeni, hogy elindulhassunk, megvalósíthassuk. Az elmúlt évben már csak egyetlen vállalkozó adott be pályázatot. Az idén 4 vállalkozó számolja fel vállalkozását Mezőhegyesen!

Gazdasági társaságaink, vállalkozóink Békés megyei kapcsolati tőkéje pedig csak kamatozhat a megyeváltással. A személyes, baráti kapcsolatok bővülésével a két megye szakemberei felkészülhetnek az országos régióváltásra. Az „új üzleti/gazdasági kontextusok” új lehetőségeket jelentenek fejlettebb piaci viszonyok között.

A világgazdasági válság sem tarthat örökké, nem európai uniós országba való cukorgyártásra is vállalkozhat befektető, a cukorkvótát is feloldják egyszer, más foglalkoztatás is felerősödhet és új is indulhat – tehát megalapozottan számolhatunk a Kelet-Csongrádból bejáró munkaerő jövőbeli növekedésére.

Mindennapunk valósága, hogy a 43-as gyorsforgalmú út legrövidebb úton történő elérhetősége miatt a Balkán felőli áru- és turista forgalom áttérrelődött az Arad - Battonya - Mezőhegyes - Pitvaros - Makó-Rákos - Makó irányba. Ennek gazdasági élénkítő hatásával is bizton számolhatunk.

Szolgáltatás:

Az 1990-es évek elejéig:

Ipari jellegű szolgáltatás: helyben, a Birtok, majd az Állami Gazdaság iparosai (kovács, lakatos, esztergályos, bogár, asztalos, kőműves, festő), az 1900-as évektől a csekély létszámú, kiváló kisiparos: órász, pék, cipészek, szobafestők és mázolóok. Ezért a közeli településekről bejáró dolgozók itt készítették, javították mobil eszközeiket, készségeiket

Személyi szolgáltatás (fodrász, kozmetikus, szabó, varró): helyben. Ezért a közeli településekről bejáró dolgozók itt készítették, javították ruházatukat, lakás-textíliákat, és ide jártak fodrászhoz. (A mai Fémipari Kft. jogelődjénck a Vas- Fa- Fém és Gépipari Szövetkezczt Szolgáltató házában fodrászat, kozmetika és cipészet volt.)

Az 1990-es évek elejétől:

A rendszerváltás, a privatizáció és napjaink gazdasági recesszió következtében mind az ipari, mind a személyi szolgáltatások iránti igény visszaesett. A helyi szolgáltatók önfenntartási nehézségei miatt csökkent a szolgáltatók száma, egyes szolgáltatások megszűntek. A vidékről Mezőhegyesre a fodrászati és a kozmetikai szolgáltatásokat veszik leginkább igénybe.

Kereskedelem:

Az 1990-es évek elejéig:

A Birtok és jogutódja az Állami Gazdaság 1968-ig, a lakosság 2/3-ának foglalkoztatójaként a lakossági háztartási igények mintegy 70 %-át kielégítette. Családonként -- meghatározott rendszer szerint -- házhoz vitték a tejet, a zsírt, a húst, a szalonnát, a lisztet, a háziállatok eleségét, szalmát, stb.

A Kendergyár és a Birtok, majd jogutódja az Állami Gazdaság tartotta fenn, látta el a 81. és a 47. major kivételével valamennyi major lakosságát a házhozszállítási rendszerben, és az infrastruktúra vonatkozásában is: lakás, víz, villany, kisvonal, út, karbantartás, stb.

Az 1950-es évekig Hángya Szövetkezczt, egy kiskereskedő működött és egy magán pékség. Csongrád megye határmenti településeincck lakosai -- mivel ide jártak dolgozni -- a Mezőhegyesen működő kereskedelmi, vendéglátóipari-szolgáltatásokat vették igénybe.

Az 1990-es évek elejétől:

A rendszerváltás óta átstrukturálódott kereskedelmi hálózatunk boltjai forgalmának ma is ~ 20 %-át a Csongrád megyéből érkező vásárlók jelentik. Szervezéssel, integrálással, marketinggel fejleszteni lehetne a térség még jobb ellátása céljából.

A megvalósítás folyamatában lévő mezőgazdasági termékforgalmazó, integrációs és koordináló logisztikai központ a kistermelők piacra juttatását és piacát biztosítja.

5. Közigazgatási szolgáltatás

Nem véletlen a kiemeltebb cím. Ez az az egyik tevékenység, melyre jelenlegi felkészültségünk alapján nyilvánvaló a Csongrád megyéhez tartozás.

- **Államigazgatási szolgáltatás illetékességi egyezősége**
- **Önkormányzati igazgatási szolgáltatás illetékességi egyezősége**

Az állami feladatokból bizonyos tevékenységeket az állam megtart saját ellátási körében, ezek

- **az államigazgatási feladatok, melyek jó része jegyzői hatáskörbe tartozik,**

és vannak bizonyos tevékenységek, melyek ellátást átengedi a települési önkormányzatoknak, ezek

- **az önkormányzati hatáskörök, melyek jelentős hányadát a képviselő-testület gyakorolja – de**

➤ **mindkét tevékenység esetében törvény szabja meg az ellátási területet. Ez utóbbi az illetékesség.**

Várhatóan 2012. december 31-ig a fenti két nagy feladatcsoportot a polgármesteri hivatalok látják el.

Térjünk vissza a közigazgatási feladatokhoz, ezen belül a jelenleg jegyzői hatáskörbe tartozó **államigazgatási feladatokhoz.**

I.

Vannak olyan államigazgatási feladatok, melyeket **országos hatáskörrel** láthat el a polgármesteri hivatalok egy része:

Eddig ilyen volt a nagyvárosok és mint **Mezőhegyes** is a **kiemelt körzetközponti feladatot ellátó polgármesteri hivatalokban** működő okmányirodák tevékenysége (kivéve a vállalkozásokkal kapcsolatos ügyintézés, mely közigazgatási határhoz kötött). Az Európai Unió bármely országából és természetesen Magyarországon belül is bárhonnán jöhetett bárki a mezőhegyesi okmányirodába – teljes kiszolgálásba részesült. Az ügyfél más hivatalt nem kellett kiegészítő eljárás végett felkeresni.

Az okmányirodai hatás- és jogkörökön túl, minden más **államigazgatási hatáskörben**, pl.: gyámhivatali, gyámhatósági, építéshatósági hatáskörben, csak az adott településen jogosult eljárni a hatóság. Igazgatási társulás esetén a társulásban résztvevő valamennyi településen. Az igazgatási társulás speciális fajtája a **körjegyzőség** is.

Tehát a polgármesteri hivatalokban, körjegyzőségekben ellátott feladatok, hatáskörök többségének gyakorlása kifejezetten megyehatárhoz kötött. A jogorvoslati rendet másként nem tudták megoldani. Körjegyzőség nem jöhetett létre megyehatárokon átnyúlva, mert az államigazgatási ügyekben hozott döntés elcsúsztatott jogorvoslat illetékessége az adott megyéhez tartozott. (A két megyéből verbuválódott körjegyzőség esetét is meg lehetett volna oldani, de ez nem témája értekezésünknek.)

Igazgatási társulás az államigazgatási feladatok ellátására több település vonatkozásában kizárólag megyén belül, a járások belépésével, járáson belül szervezhető!

II.

A közigazgatási feladatok másik nagy csoportját az önkormányzati feladat- és hatáskörök alkotják, melyek szintén csak a saját település közigazgatási határain belül láthatóak el.

Az igazgatási társulások – építéshatósági, gyámhivatali és az igazgatási társulás speciális fajtája a körjegyzőség viszont nem lépheti át a megyehatárt.

Mezőhegyes vonatkozásában ennek jelentősége az új önkormányzati törvény hatályba lépésével válik nyilvánvalóvá, amikor is a kisközségek közös hivatala feladatainak ellátása valósulhatna meg városunkban Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér és Pülváros önkormányzati hivatala székhelye, központjaként. (Az építéshatósági, a gyámhivatali – csak a legismertebbeket említjük – átkerülnek a járásokhoz.)

Intézményfenntartó társulások – pl.: oktatás, szociális ellátás – a társult települések összessége által elfogadott megállapodás szerint együttes üléseken vagy polgármesteri képvisellel döntenek a társulás kérdésében. Az intézményfenntartó társulás átlépheti a megyehatárt.

A várható új szabályozás szerint leválasztják az önkormányzatokról teljesen az államigazgatási feladatokat. Nyenek pl.: anyakönyv, hagyaték, gyámhivatal, gyámhatóság, építéshatóság, okmányozás, útfelügyelet, a szociális ügyek jelentős hányada.

Ezen feladatokat a járási hivatalokhoz rendelik. Tehát főszabályként a településeken megszűnik ezen feladatok ellátása.

Nézzük mennyiben:

A mikro-térségek központjaiba a járási hivatali feladatokból kicseleptik a gyakori előfordulású ügyek intézését. (Állami szinten nincs még kidolgozva.)

Minden egyéb településen ügynevezett kormányablak működik majd, ahol

- az ügyfél
  - egyrészt eligazítást kap, hogy hová mehet ügye intézése végett,
  - másrészt lesznek olyan gyakori előfordulású, csekély szakértelmet igénylő és az internet segítségével távkapcsolattal intézhető ügyek, melyeket saját településén (lakóhelyén) intézhet. (Még nincs kidolgozva.)

Ha Békés megyében maradunk, akkor Mezőhegyesen:

I. Államigazgatási ügyekben (feltehetően)

- 1) kormányablak lesz, melyben a
  - helyben intézhető ügyeket lehet intézni, mint pl.
    1. okmányirodai ügyek (az iparigazgatási ügyek kivételével csak az okmányirodai feladatok miatt kereshetik fel majd a jövőben is a Csongrád megyei határ menti települések a mezőhegyesi kormányablakot!)
    2. anyakönyv

– közvetített ügyek (a Kormányablak átveszi az ügyiratot, felvilágosítást ad az esetleges hiánypótlás és egyéb kapcsolódó ügyintézés kérdésében. Nem ismert mely ügyek tartoznak majd ide.)

2) elutazási kényszer a járásközpontba; illetve onnan az ügyintéző, pl. környezettanulmány, bejárás, ellenőrzés

1. gyámügy
2. építéshatósági
3. hagyaték
4. útfelügyelet

II. Önkormányzati ügyekben

Csak a saját településünk ügyeit láthatjuk el

Mezőhegyes vonatkozásában a kormányablak nyitása nem jelenti – nem is jelentheti! – a közigazgatási szolgáltatások bővülését, új munkahelyek létesítését sem! Egy 2012. február 27-oi értesítés alapján az építéshatósági feladatok nem a Kormányablakoknál lesznek. A járási hivatal és a települések kormányablakai a járási hivatal székhelyét kivételével, a településeken létszámcsoökkentést eredményeznek.

Csoökkentik az önkormányzatok feladat- és hatáskörét. Kiveszik az önkormányzatoktól és állam közvetlen ellátási feladatát fogják képezni az iskolák, az egészségügy egyes szintjei.

Ila átcsatolják városunkat Csongrád megyébe, akkor Mezőhegyesen →

→ 1) államigazgatási ügyekben

1. a mikro-térség központjaként, járási alközpont lehetünk

Mezőhegyesre utazik államigazgatási ügyekben

Nagyér, Ambrózfalva, Csanádalberty, Pitvaros, Királyhegyes (Csanádpalotával körjegyzőségben jelenleg), Nagylak, Kövegy, Csanádpalota

→ 2) önkormányzati ügyekben

1. ellátjuk a saját települési ügyeinket
és
2. Nagyér, Ambrózfalva, Csanádalberty, Pitvaros
önkormányzatának ügyeit a közös önkormányzati hivatal útján

❖ Csanádpalota ellátja a Csanádpalotán kialakítandó közös önkormányzati hivatal útján a saját ügyein túl: Királyhegyes, Nagylak, Kövegy önkormányzatának ügyeit

Önmagában a közigazgatási funkciók ellátása megalapozza a Csongrád megyéhez tartozást, melyre Békés megyében maradvánk esélyünk sincs.

Három közigazgatási ok, mely mind a szomszédos Csongrád megyei kisváros és a községek érdekét, mind Mezőhegyes érdekét szolgálja, együttesen pedig egyértelmű államérdek:

1. meglévő humán és technikai erőforrásaink térségi szolgálatba állítása,
2. majori lakosságunk változatlan szintű ellátása, és
3. az évtizedek során kialakult szakembergárdák (saját és a szomszédos kistéleplülések szakemberci) megtartása közigazgatási szolgálatban.

A térség lakosainak sokkal egyszerűbb és gyorsabb ügyintézőst lenne lehetővé a mári meglévő és jól működő körzet központi feladatot ellátó államigazgatási rendszerünk *mikro-térségi városként*. Maradna a központban és a majorokban élő mezőhegyesiek által megszokott helybeli ügyintézési lehetőség.

Elfőszeregettel hozzák fel az átcsatolás ellenzők Mezőhegyes előnytelen település-földrajzi helyzetét. Nem fontos Szlovákia fővárosát említeni ellenérvként, elegendő, ha a saját fővárosunk országon belüli fekvését nézzük. Fővárosunk maradt az 1873-as fővárossá válásától a Trianoni gyalázat után is, holott országon belüli helyzeténél fogva Kalocsa az ország központi települése. A település-földrajzi helyzet egy a sok más településrangot adó tényezőök közül.

Többen kifogásolják, hogy sok a 'ha', a 'lehet', amikor a Csongrád megyéhez csatolás mellett érvelünk. A Csongrád megyéhez csatolás ellen érvelőknel is sok a 'ha', és a 'lehet'! Ez természetes. Minden jövőbeli dolog, csupa „ha”. Realitást az érvek súlya ad. Meggyőződésünk szerint a Csongrád megyéhez csatolás melletti érvek oldalára billen a mérleg.

Vannak, akik arra hivatkoznak, hogy nem jellemző a megyeátcsatolás. Íme:

HELYSÉGEK MEGYÉEK KÖZÖTTI ÁTCSATOLÁSA Forrás: KSH

Az átcsatolt község neve	Honnan	Hová	Hatálybalépés időpontja
Bakonypéterd	Veszprém megye	Győr-Moson-Sopron megye	1999. június 30.
Csikvánd	Veszprém megye	Győr-Moson-Sopron megye	1992. január 1.
Dunafalva	Baranya megye	Bács-Kiskun megye	1996. január 1.
Gyarmat	Veszprém megye	Győr-Moson-Sopron megye	1992. január 1.
Lázi	Veszprém megye	Győr-Moson-Sopron megye	1999. június 30.
Szárliget	Fejér	Komárom-Esztergom	1999. június 30.
Szerecseny	Veszprém megye	Győr-Moson-Sopron megye	1992. január 1.
Tiszaug	Jász-Nagykan-Szolnok	Bács-Kiskun megye	1999. június 30.

6. Utak

Mezőhegyes a térség közlekedési központja is: vasúti és közúti csomópont.

Vasút: 1883-tól vagyunk vasúti csomópont.

Járatrealitások:

Budapest – Szeged – Makó – Mezőhegyes – Battonya – Arad

Budapest – Békéscsaba – Mezőhegyes

átszállás: Battonya – Arad

átszállás Orosháza – Mezőtúr – Budapest

átszállás – Debrecen – Nyíregyháza – Záhony

Közút: Mint a vasút, négy irányból érkeznek és indulnak az autóbusz járatok.

Helyi sajátosság: majorjaink helyközi járatokkal közelíthetők meg, nincs helyi járatunk.

Az M43-as gyorsforgalmi autópályát megnyitásával a tranzitforgalom jelentősen megnőtt, és érinti a térség szinte valamennyi települését.

Makó központi szerepe miatt ma is fő „irány” városunknak, közúti távolsága Palota felől 36 km, Rákos felől 32 km. Az utóbbi évtized kiemelkedő beruházásai, prosperáló nagyüzemci révén munkacsof felvevő és nagykereskedelmi központ.

És végül, de egyáltalán nem utolsó sorban: **Szeged** irányú orientáltságunk egyértelmű, Szeged kiemelkedő iskolai és klinikai ellátása miatt.

Csongrád megyéhez tartozásunk esetén Mezőhegyes előnye a közút terén:

- Hálózati besorolása Csongrád megyei településként – a közút minőségének szintre hozása, majd a Csongrád megyeivel szinkronban történő karbantartása, fejlesztése.
- Az autópályá determináció a battonyai határátelölől állami elismeréssel.
  - o Városunk nyugati irányba történő fejlődése az autópályához köthető;
  - o minden fontos stratégiai cél 28 km bekötőút megtétele után autópályán elérhetővé válik;
  - o Közös érdek a közlekedés fejlesztése és fenntartása (a 28 km bekötőút kijavítása).
- A közúti közlekedés valamennyi ága – autóbusz, személygépkocsi és a teherszállítás fellendülne.

Az utak szempontjából sem mindegy, hogy egy erőteljesebb megye részei vagyunk, avagy sem.

Átülő – mármint fogaink szájszélünket átütő – élményt jelent a megyehatárt jelző tábláknál Csongrád megyéből beérni Békés megyébe és tovazölyögni, vagy visszafelé Békés megyéből átbukkanni Csongrád megyébe, és onnantól simán menni. Aki a két megye útvizonyait kívánja elemezni, elgondoló, ha a Semextől elindul Pityvarosra, vagy Pityvarosról a Semexig jön gépkocsival, vagy autóbusszal.

Az is tény, hogy akár merre indulunk Mezőhegyesről, illetve akármerre is érkeznének Mezőhegyesre – igen körülményes.

És akkor még nem beszéltünk a majorjainkhoz vezető útjainkról és tömegközlekedési járműhiányról.

Belterületi úthálózatunk (pormentes)

- Állami 46,10 km
- Saját 16,966 km

járda (mind saját) 41,94 km

Külterületi úthálózatunk (pormentes)

- Állami 36,10 km
- Saját 3,9 km

járda (mind saját) ~3,0 km

Úthálózatunk hossza összesen (pormentes): 63,066 km

Járdáink hossza összesen: 44,94 km

Úthálózatunk területe összesen (pormentes): 302.000 m²

Járdáink területe összesen: 49.134 m²

7. Oktatás-nevelés: közös, vagy társult iskola, óvoda, továbbá a közép- a szak- és a felsőfokú képzés iránya

Mezőhegyes fejlett oktatási-nevelési intézményrendszere – általános és alapfokú művészeti iskola, diákotthon, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, közétkeztetés, középiskola és szakiskola – révén a kistérség állampolgárainak színvonalas ellátást képes biztosítani.

Alapfokú Művészeti Iskolánk Battonyával és Dombszegyházával intézményi társulásban működik. A mezőhegyesi iskolában már most is több Csongrád megyében élő növendék tanul.

Fúvószenekarunkba a végzett növendékek Szegedről, Budapestről, Kecskemétre, Győrből járnak haza koncertezni, illetve a zenekarral turnézni.

Azonban nem a jelenlegi adatokból kell kiindulnunk, ha helyesen gondolkodunk.

Az oktatás-nevelés átszervezése következtében ugrásszerű növekedés várható, melyre lássuk be, szükségünk is van.

Középfokú oktatási intézményünk – a Harruckern János Közoktatási Intézmény mezőhegyesi iskolája – tanulói között ma is számosan Csongrád megyeiiek. A 2012/13-as tanévtől nyitottak Csongrád megye felé.

Középfokú képzés terén Makó a leglátogatottabb, a József Attila Gimnázium, a felsőfokú képzés iránya mindig is Szeged volt és jelenleg is az.

Az Index 2012. március 3-ai híre szerint összevonják a felső tagozatos osztályokat és a szakiskolákat 3 éves, duális rendszerre állítják át. 633 feladatellátási hely szűnik meg, országosan több mint 50 ezer gyerek kerül át más intézménybe. A kistételepüléseken megszűnnek a felsőtagozatok, a szakiskolák 3 éves képzésében szinte teljesen megszüntetik a közismereti órákat. A szakiskolákban jelentős gyermeklétszám csökkenést eredményez a 16 éves korra leszállított iskolakötelezettség. Minden iskolában bevezetik az egész napos rendszerű tanítást.

Mi következik mindebből Mezőhegyesre nézve: az, hogy ide (is) orientálódnak a szomszédos kistételepülések általános iskolásai és a szakiskolába igyekvők. Nekünk van általános iskolai diákotthonunk és napi ötszöri étkezést biztosító modern konyháink, tehát nemcsak a napi, de a heti tanulólátást is megoldhatjuk. Sportcsarnokunk cleve megfelel a mindennapos testnevelés bevezetéséhez.

Csongrád megyéhez tartozva lenne csélye valamennyi kistérségbe tartozó településnek, köztük nekünk is, hogy magunk működtessük a jövőben is az általános iskolákat.

A Harruckern János Közoktatási Intézmény mezőhegyesi szakközép- és szakiskola szintén felújított, korszerű kollégiummal várja a tanulókat. Ez nem megyehatár függő, de az egy megyébe tartozás előny! Nem a battonyai, a mezőkovácsházi és a komlói szülők keresik majd gyermekeiknek az általános iskolánkat, hanem Mezőhegyes és Makó közötti településeken élők. Szakiskolánk – bölcs előre látással – most nyitott Csongrád megye irányába. A jelentkezők alapján igen öröteljes az mezőhegyesi intézmény oktatási formái iránt az érdeklődés. A duális képzés olyan képzési forma, melynek keretében az elméleti képzés szakiskolákban, a gyakorlati képzés pedig üzemekben, vállalatoknál történik. Lényegesen több ok a megyeváltásra!

Ezért nem kell tartania a Harruckern János Közoktatási Intézménynek a megyeváltástól TISZK (Térségi Integrált Szakképző Központ) székhelyként két megye komplex szakközépiskolai és szakképzési mintá intézményévé válhat.

Állami szempontból sem közömbös, hogy Mezőhegyes Csongrád megyéhez csatolásával az érintett mintegy 12000 lakos számára beruházás nélkül hosszútávon biztosított az alapfokú oktatás-nevelés és a szakiskolai- valamint a szakképzés.

8. Művelődés: közművelődési intézmény, könyvtár, színház, kiállítás látogatási iránya

Általános Művelődési Központunk a térség legintenzívebb társasági, művelődési színhelye.

Könyvtárunk irodalmi és pedagógiai szakkönyvtár.

Színház – vegyes: Békéscsaba és Szeged

Szabadtéri: Szeged

Korunkban alapvető társult közművelődési intézményben gondolkodni és ez irányba erőfeszítéseket tenni. Nem a hasonló nagyságrendű szomszéd városokkal valósíthatjuk meg, hanem a közművelődési szintér nélküli kistérségekkel!

9. Szociális ellátás: közös, vagy társult szociális intézmény vagy hálózat

Nappali szociális ellátó hálózatunk kiépített, szakmailag kifogástalan.

A csanádpalotai szociális ellátórendszerrel együtt a térség 8 település lakossága számára hosszútávon megoldódna a szociális ellátás.

10. Egészségügy: a szakorvosi, a kórházi, klinikai ellátás betegút iránya

Városunk és a Csongrád megyei érintett térség háziorvosi ellátása rendben van. Mezőhegyesen gyermek-háziorvosi körzet is működik, valamint fogorvosi ellátás.

Fogorvosi ellátásunk jelentős vidéki és romániai betegforgalmat eredményez.

Az egészségügy régiós átszervezése következtében a beteg ahhoz a szakorvoshoz megy akihez bizalma van, és abba a kórházba, klinikára, ahová kéri magát, illetve ott látják el, ahol betegsége miatt megfelelő kezelést tudnak nyújtani részére.

A mezőhegyesi kórház most már bárholnan fogadhat betegket. Betegforgalma ma már nincs tekintettel a megyehatárra. A betegek jelentős hányada érkezik Makó és Hódmezővásárhely tengelytől keletre eső településekről.

A mentőszolgálat vonulási időhöz kötött – tehát továbbra is Mezőkovácsházáról indítják.

Téves és talán szándékosan félrevezető az az információ, mely szerint ahová most a mentő 8 perc alatt odaér, akkor Csongrád megyéhez tartozás esetén 38 perc alatt fog kiérkezni, mert Makóról indítják.

Az Országos Mentőszolgálat eddig sem és ezután sem megye- és járáshatárok figyelembevételével látja el feladatát. Vonulási idő szerint indítják. Tehát Csongrád megyéhez tartozásunk esetén is 8 perc alatt fog a mentő kiérni. Azt pedig, hogy hová viszi a mentő a beteget a mentőorvos dönti el az eset súlyossága alapján. (Szóba jöhet Orosháza, Makó – ha egyiküket, vagy mindkettőt meg nem szüntetik! – és Szeged.) Ezt a mezőhegyesi háziorvosok éppúgy tudják, mint a gyulaiak, a kecskemétiék és a zalaegerszegiek, legalább is tudnia kell.

Elhangzott már az az ellenérv is, hogy háziorvosaink a békés megyei intézményi orvosokat ismerik, betegjeik érdekében közvetlen kapcsolat alapján, telefonon azonnal intézkedhetnek.

Fgyrészt: Ők is voltak kezdő orvosok, amikor nem ismertek senkit, továbbá kezdő orvosok követik őket, akik szintén nem ismernek senkit. Másrészt: nem tömeges ezen intézkedéseik száma. Harmadszor: a Csongrád megyei intézmények orvosai is emberből vannak, egyetlen kollega indokolt megkeresésénél teljesítésétől sem zárkoznak el. Negyedszer: Csongrád megyéhez tartozásunk esetén is továbbra is fordulhatnak ugyanazon orvosokhoz, akikkel már kialakult kapcsolatuk van.

Különböző híresztelések szerint, amennyiben Csongrád megyéhez csatolják Mezőhegyest, a Pándy Kálmán Kórház megszünteti a mezőhegyesi kórházat. Dr. Páll Viktor főorvostól tudjuk: nem szüntetik meg a mezőhegyesi kórházat. Fejlesztik. A régiós átszervezés kifejezetten előnyös, mert Csongrád megyében a legközelebbi hasonló ellátást Szeged nyújtja.

Fogadtassék meg még egy megjegyzés: Mit tetszenek gondolni, mely város az egészségügy régióközpontja? Kecskemét. Az OTP régióközpontja? Kecskemét. A megyék megszűnése pillanatok kérdése. A mi esetünkben sem a megye-hovatartozás a kulcs, hanem a járási besorolás!

11. Idegenforgalom: a turizmus iránya

- tranzit megállás

A 43-as gyorsforgalmi út következtében teljesen áttelődött a tranzit áru- és turistaforgalom az Arad – Battonya – Mezőhegyes – Pityvaros – Makó-rákos – Makó irányba.

A benzinkút és a gyors élelcmbeszerzés miatti megállás már érczeti hatását.

A Gyula – Arad – Mezőhegyes – Makó – Hódmezővásárhely idegenforgalmi láncolat fontos gyöngyszem Mezőhegyes.

- néhány napos szállásigény

A városi Lovas Napok, a lóversenyek, fogathajtó versenyek, lóvásárlás, a horgászat, a város testvér- és partnervárosi kapcsolatai révén nemzetközi találkozók, tudományos konferenciák színhelye.

A térség településcsoport kölcsönös előnyökön nyugvó kooperációval a szálláshelyek száma emelhető és a vendégek ellátása színvonalasabbá tehető. (Mezőhegyes Turizmusáért Egyesület, Marosbát Turisztikai Egyesület, Alföldi Barangolások Turisztikai Egyesület.)

- turisztikai célállomás

A világhírű, agrártörténeti emlékekben gazdag, lovaglást, ló vásárlást, hypotcrápiát, vadászatot biztosító Mezőhegyes hosszabb turisztikai célállomás.

Csanád megye szellemisége nagyban elősegíteti turizmusunk fejlesztését, történelmi lovas hagyományok életben tartását és nem fordítva. Az azonos megyében tartozás, csakúgy, mint a gazdasági életben, nagyban elősegíti a folyamatok beindulását és tartósságát. A más megyével, megyén és országon kívüli településekkel való kapcsolattartás külön-gyeczményekeken, személyes kapcsolatokon nyugszik.

Testvér- és partnervárosi gyeczmenycink (Kézdivásárhely, Mordano, Nagypereg, San Giorgio di Nogaro, Túrkeve) társadalmi-gazdasági életünk minden területét érintik, és valóban kiemelkedő jelentőségű az Arad városával 2012. február 29-én létrejött Fgyüttműködési Egyezmény.

Indokok, érvek Mezőhegyes Csongrád megyébe történő átcsatolása mellett?

Meggyőződésünk, hogy a felsorolt indokok és érvek egyértelműen Mezőhegyes Csongrád megyébe történő átcsatolása mellett szólnak.

Nehezíti a tájékoztatás teljességét, a most alakuló államszervezeti jogszabályok. Többségük vagy nem ismert még, vagy nem teljes mélységében. Viszont a bizonytalansági tényezők még inkább megkívánják térségi szerepünk kibontakoztatási szándékát és az ez irányú cselekvést.

Átcsatolásunkkal nem sérülnek Makó városának érdekei, térségi dominanciája. Mintegy erősítjük földrajzi adottságunkból adódó Arad megyei kapcsolatainkkal és történelmi kincseinkkel, megőrzött tradicionális lehetőségekkel.

Egymást kiegészítve, meglévő intézményrendszerünk gyermek és időskori clátást biztosító szervezeteink -- működésének összehangolásával Csanádpalota fejlődését is előmozdítja közös kistérségbe tartozásunk.

Tény, Mezőhegyes kötődése soha nem volt jelentős Békés megye irányába, ezek is mind irányított, külsőleg meghatározott és elsősorban közigazgatási jellegűek.

- A tanácsrendszer megszervezésével csatolták Békés megyéhez. Nélkülözött mindenféle közigazgatási-szakmai és területi-népességi arányosítást is. Egyáltalán nem vették figyelembe a vonzáskörzeteket, településkapcsolati és történelmi hagyományokat.
- Hátrányos besorolást kaptunk 1971-ben, melynek negatív hatását a Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát – Állami Gazdaság és a Cukorgyár – létének, a városra és a térségre gyakorolt gazdasági dominanciájával védhettük ki.

Az 1950-es állami rendelkezéshez hasonlóan, ugyanilyen adminisztratív módszerrel megvalósítható Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő át- (vissza)csatolása, de már közigazgatási-szakmai megfontolásból és területi-népességi arányosításra is figyelemmel, valamint tényleges vonzáskörzetünkre és történelmi helyünkre tekintettel.

A területrendezési aktus racionalitása mind államigazgatási, mind gazdasági szempontból előnyös a Magyar Közfársaság, Makó és térsége, a szomszédos kisváros és községek, valamint Mezőhegyes szempontjából. 2013. január 1-jei hatállyal történő át- illetve visszacsatolásunk kölcsönös előnyökön nyugszik.

Mezőhegyes Csongrád megyéhez csatolásával a Magyar Közfársaság Kormánya alapvető elvárásainak felelne meg a területszervezés megyehatárt érintő módosítása.

Tisztelt Olvasó!

A területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. tv. 7. § (1) bekezdése értelmében a települési képviselő-testület a településnek a területével határos másik megyéhez történő

átcsatolására irányuló kezdeményezésében részletezi az átcsatolás indokait, bemutatja, hogy az átcsatolás a település fejlődésére, a lakosság többsége számára milyen előnyökkel jár. Erről és a törvényben előírt feltételek teljesítéséről írásos tájékoztatást készít a választópolgárok számára. A kezdeményezés különösen az alábbi területeken várható előnyöket mutassa be:

- a) közigazgatási szolgáltatások,
- b) állami, rendészeti szolgáltatások,
- c) alapellátást meghaladó közszolgáltatások,
- d) egyéb lakossági szolgáltatások,
- e) munkaerő mozgás irányai, ezen belül a legjelentősebb foglalkoztatók,
- f) kistérségi kapcsolatok, társulások, a megye, a régió területfejlesztési programjához való kapcsolódás.

Ezen túlmenő kötelezettséget egyetlen jogszabály sem határoz meg az Önkormányzat, a Képviselő-testület, a polgármester, a Polgármesteri Hivatal vonatkozásában.

A Mezőhegyes havilap jelen számával ezen tájékoztatási kötelezettségünknek teszünk eleget.

Az április közepéig ismertté váló további információkat is folyamatosan közreadjuk, és a következőkben a felmerült kérdésekre is válaszolunk.

Több személyes találkozást is tervezünk, ahol közvetlenül is elmondhatja az érdeklődő a véleményét és felteheti kérdését.

Nem bocsátkozunk jóslásokba. Nem tudjuk hányan megyünk el szavazni, és azt sem, hogy milyen arányban fogjuk a megyeváltást támogatni.

Tudomásunk szerint a 2012. január 29-ei balatonvilágosi megyeváltás ügyben tartott népszavazás érvénytelenségéhez nagyban hozzájárult, hogy iskolájuk vezetője félretájékoztatta a szülőket és gyakorlatilag megtiltotta a pedagógusoknak a népszavazáson való részvételt, ez szombat délután derült ki, mely cílon már tenni nem tudtak. A részvétel arány így is 44,2 %, ezért hiába szavazott a megjelentek 79,2%-a igennel.

Egy biztos, senki nem vádolhatja majd Képviselő-testületünk tagjait, hogy a legaktuálisabb időszakban csútkbe sem jutott Mezőhegyes pozicionálása, nem tettünk semmit a város helyzetbe hozása érdekében.

Mezőhegyes, 2012. március 4.

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet sk.
polgármester

A közigazgatási rendszer átszervezésének időszakában, a miniszteriális szint figyelmének felkeltése érdekében hozta meg Képviselő-testületünk a Csongrád megyébe történő átsatolás igényéről szóló határozatát, melyről megkerestük mindkét megye Kormányhivatalát:

Önkormányzat
Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 11. 5820

III/2011.

K i v o n a t

Készült Mezőhegyes Város Képviselő-testülete 2011. augusztus 16-án megtartott rendkívüli nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

255/2011. (VIII.16.) kt. sz. határozat

Szándéknyilatkozat Mezőhegyes város Csongrád megyéhez történő átsatolása ügyében

Mezőhegyes Város Képviselő-testülete kifejezi azon szándékot, miszerint Mezőhegyes város a területével határos Csongrád megyéhez kívánja átsatolását.

Az átsatolásra irányuló kezdeményezés végett megkezdi a helyi népszavazás előkészítését.

Azzal a kéréssel fordul a Békés megye Kormány megbízottjához Erdős Norbert Úrhoz és Csongrád megye Kormány megbízottjához B. Nagy László Úrhoz, hogy a Magyar Köztársaság Kormánya által megkezdett közigazgatást érintő átalakítás tervező munkája elősegítése érdekében Mezőhegyes város jövőbeni lehetséges megyeátsatolásáról a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot, valamint más érintett tárcákat tájékoztatni szíveskedjenek.

Felhatalmazza a polgármestert a szándéknyilatkozat Békés és Csongrád megyék Kormány megbízottjai részére történő személyes átadásra, illetve továbbításra.

Felhatalmazza a polgármestert a helyi népszavazás előkészítése érdekében a szükséges ismeretanyag előkészítésére és testület elé terjesztésére.

Felkészít: Kovácsné dr. Faltin Erzsébet polgármester

Határidő: 2011. augusztus 18.

kmf.

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet sk.
polgármester

Hupucziné Györki Julianna sk.
jegyző

A területszervezésre és a helyi népszavazásra vonatkozó jogszabályok alapján kezdeményezte Mezőhegyes város Önkormányzatának négy képviselője a város Csongrád megyéhez történő átcsatolása érdekében a helyi népszavazás kiírását.

A képviselői kezdeményezés

Tisztelt Polgármester Asszony!

A Képviselő-testület a 255/2011.(VIII.16.) kt. számú határozatában kinyilvánította azon szándékát, mely szerint Mezőhegyes Város területével határos Csongrád megyéhez kívánja átcsatolását.

A területszervezési eljárásról szóló 1999. évi LXI. törvény 7.§-a értelmében az átcsatolás kezdeményezéséhez mellékelni kell a helyi népszavazás képviselő-testületi határozatba foglalt eredményét.

A helyi önkormányzati törvény 46.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében a képviselő-testület a népszavazást köteles kiírni a településnek a területével határos másik megyéhez történő átcsatolásra irányuló kezdeményezésre.

Az helyi önkormányzati törvény 47.§ (1) bekezdés a) pontja és a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 8/2011. (IV.18.) önkormányzati rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében **alulírott képviselők kezdeményezzük, hogy Mezőhegyes Város Képviselő-testülete népszavazást írjon ki az átcsatolási kérdésben az alábbi megfogalmazásban.**

„AKARJA-E ÖN, HOGY MEZŐHEGYES VÁROS CSONGRÁD MEGYÉHEZ KERÜLJÖN ÁTCSATOLÁSRA?”

Kérjük, tisztelt Polgármester asszony, hogy kezdeményezésünket a Képviselő-testület legközelebbi ülése elé szíveskedjen terjeszteni.

Mezőhegyes, 2011. december 21.

Tisztelettel:

Csomós Zsuzsanna
képviselő

Krcsméri Tibor
képviselő

Mitykó Zsolt
képviselő

Veres Zoltán
képviselő

A jogszabályoknak megfelelő kezdeményezést az alábbi testületi előterjesztés követte:

ELŐTERJESZTÉS

A helyi népszavazás elrendeléséről és időpontjának kitűzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 47.§ (1) bekezdés a) pontja és a helyi népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 8/2011. (IV.18.) Ör. 4. § (1) bekezdése értelmében képviselő-testületünk négy tagja – Csomós Zsuzsanna, Krásméri Tibor, Mitykó Zsolt és Veres Zoltán képviselők – 2012. december 21-ei keltezővel kezdeményezte nálam, hogy Képviselő-testületünk írjon ki népszavazást a Csongrád megyéhez történő átcsatolás tárgyában az alábbi megfogalmazásban: „AKARJA-E ÖN, HOGY MEZŐHEGYES VÁROS CSONGRÁD MEGYÉHEZ KERÜLJÖN ÁTCSATOLÁSRA?” Az Ötv. 46. § (1) a) pontja értelmében a képviselő-testület köteles kiírni a helyi népszavazást. Időpontjának a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 4.§-ának (1) bek. és 141. §-a értelmében a kitűzést követő 72 nap és 4 hónap közötti időpontra kell esnie, azzal, hogy nem eshet nemzeti ünnepre vagy a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, illetve azokat megelőző vagy követő napra. Tekintettel arra, hogy a népszavazással kapcsolatosan a Ve. a Helyi Választási Irodának határidőket határoz meg (nővjegyzék készítése, értesítők készítése, kiküldése, hirdetmények közzététele, szavazólapok készítése, NESZA jegyzék megrendelése) a népszavazás időpontját 2012.április 21-ére javaslom kitűzni.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy ennek megfelelően az alábbi határozati javaslatot emelje határozattá.

Határozati javaslat

Helyi népszavazás elrendeléséről és időpontjának kitűzéséről /2011.(XII.28.) kt. sz. határozat

Mezőhegyes város Képviselő-testülete a választási eljárásról szóló 1997.évi C. törvény 139. §-ában, valamint az helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 47. § (1) bek. a) pontjában foglaltak alapján helyi népszavazást rendel el az alábbi kérdésben: "Akarja-e Ön, hogy Mezőhegyes várost Csongrád megyéhez csatolják?"

A népszavazás időpontját 2012.április 21. napjára írja ki.

E határozat ellen a határozat közzétételétől számított 8. napon belül a Battonyai Városi Bírósághoz lehet kifogást benyújtani.

Felkéri a polgármestert, hogy a népszavazás elrendeléséről és időpontjának kitűzéséről szóló határozatot a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján és a város honlapján tegye közzé, időpontja 2011. december 29-e, továbbá a határozatot a szélesebb körben történő megismertetése érdekében a városi havilap 2012. januári számában is jelentesse meg.

Felelős: Kovácsné dr. Faltin Erzsébet

Határidő: a határozatban foglaltak szerint

Mezőhegyes, 2011. december 27.

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

XI/2011.

K i v o n a t

Készült Mezőhegyes Város Képviselő-testülete 2011. december 28-án megtartott rendkívüli nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

Helyi népszavazás elrendeléséről és időpontjának kitűzéséről

/2011.(XII.28.) kt. sz. határozat

Mezőhegyes város Képviselő-testülete a választási eljárásról szóló 1997.évi C. törvény 139. §-ában, valamint az helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 47. § (1) bek. a) pontjában foglaltak alapján helyi népszavazást rendel el az alábbi kérdésben:

"Akarja-e Ön, hogy Mezőhegyes várost Csongrád megyéhez csatolják?"

a népszavazás időpontját 2012.április 21. napjára írja ki.

E határozat célja a határozat közzétételétől számított 8. napon belül a Battonyai Városi Bírósághoz lehet kifogást benyújtani.

Felkéri a polgármestert, hogy a népszavazás elrendeléséről és időpontjának kitűzéséről szóló határozatot a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján és a város honlapján tegye közzé, időpontja 2011. december 29-e, továbbá a határozatot a szélesebb körben történő megismerttetése érdekében a városi havilap 2012. januári számában is jelentesse meg.

Felelős: Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
Határidő: a határozatban foglaltak szerint

kmf.

Kovácsné dr. Faltin Erzsébet
polgármester

Hupucziné Györki Julianna
jegyző

ELFOGULATLANUL: CSONGRÁD MEGYE VAGY BÉKÉS MEGYE?

A járások kialakításával kapcsolatos kormányzati személyiségek, valamint a Magyar Önkormányzatok Szövetség elnökének nyilatkozatai

A Csongrád megyéhez csatolást ellenzők lezártnak tekintik a járások kialakítását, így feleslegesnek ítélik a további erőfeszítést, ezzel együtt a népszavazást. Hogy mennyire lezárt a járások létrehozása az ÖN • KOR • KÉP 2012. január-februári számából a Jó állam című, e témáról átfogó képet adó cikkből idézünk. (A cikket beljebb kezdjük, a hozzá igazodó hosszabb észrevételeinket Megjegyzésként kijebb.)

„Tervek szerint a kormánynak február 10-én kellett volna az Országgyűlés elé tárnai a járási rendszer kialakításával összefüggő törvényjavaslatot. Azonban úgy tűnik, hogy ez nem fog menni, ugyanis a Fidesz-KDNP-frakciószövetség Egerben tartott háromnapos közös frakcióülésén – elsősorban Budapestet érintően – heves vita alakult ki a témával kapcsolatban. A vita középpontjában Budapest állt, ezért Láng Zsolt, a parlament önkormányzati bizottságának elnöke, II. kerületi polgármester vezetésével egyeztetés kezdődik arról, hogy a járáshatárok és a kerületek hogyan viszonyulnak majd egymáshoz. Kérdés, hogy a következő napokban a Fidesz-frakció polgármesterei miként rajzolják át a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) által javasolt járások határait. ...

Megjegyzés: Ha Budapesten elsőrendű téma a 'járásítás', ahol egyik helyi tömegközlekedési eszközről 3 percen belül a másikra átszállva közelíthetnek meg a budapestiek bármit, így a hivatalokat is, akkor hogyan lehet ez téma a mi út és közlekedés szempontjából is elhanyagolt térségünkben!

... Lázár János szerint még arra is választ kell adni, hogy miért van szükség a járásokra. A frakció polgármester tagjai szerint a járásoknak és a helyi önkormányzatoknak szimbiózisban kell működniük – jegyezte meg a Fidesz frakcióvezetője... Eddig úgy tűnt, hogy a dolgok jól haladnak, a KIM gőzerővel készítette elő a 168+7 járás kialakítására vonatkozó törvényjavaslatot, a kormányzati tisztségviselők végigjárták az országot... (Mi kimaradtunk?) A vidéki észrevételeket Kósa Lajos és Rácz Róbert vezetésével mérik fel. (Keressük őket.) Lázár János szerint újabb egyeztetési körre lehet számítani, ugyanis a jelenleg tervezett körzethatárok erős kritikát kaptak a frakcióban. ... arra is választ kell adni, hogy miért van szükség a járásokra, ... a járásoknak és a helyi önkormányzatoknak szimbiózisban kell működniük. „A Nemzeti Együttműködés Kormányának célja olyan modernkori járások kialakítása, melyek hozzájárulnak a mai közigazgatásnál alacsonyabb társadalmi költséggel működő rendszer létrejöttéhez. A járások kialakítása (...) a Jó Állam kialakításának egyik eleme. A kormány által megfogalmazottak szerint a járások az államigazgatás legalsóbb területi szintjén jelentő egységek, amelyek az államigazgatási tevékenységek, szolgáltatások döntő többségét minden magyarországi állampolgár számára elérhető közelségben és magas minőségben biztosítják. A járások kialakításánál érvényesíteni kívánt cél: a területi államigazgatás újjászervezése, az államigazgatási feladatok államigazgatási területi szervekhez telepítése, az államigazgatás járási szintű szerveinek integrálása, valamint az identitásra, a közösségépítésre, a településszerkezeti adottságokra és a szakmai teljesítőképességre alapozott, hosszú távon stabil járás létrehozása.”

Megjegyzés: kizárt dolog, hogy a megyerendszer fenntartása és az önkormányzatok kiürítése mellett olcsóbb legyen! Ti, az állam nem képes a spórolásra. Ehhez tanulmány sem kell. Elég a közigazgatástörténetet ismerni, őszintén ajánljuk: Máthé Gábor professzort, és a világ vezető államainak tapasztalatait is át lehet tekinteni.

A járások kialakításának elveiről a kormány az 1299/2011. (IX. 1.) kormányhatározatában döntött. A határozat szerint a kormány szükségesnek tartja a járás, mint az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egységének a kialakítását a hatékonyabb, költségtakarékosabb ügyfélközpontú területi közigazgatás megteremtésé-

érdekében. Alapelv: az államigazgatási szolgáltatásokhoz való gyors és könnyű hozzáférés biztosítása, a létező ügyintézési helyszínek megőrzése, a területi államigazgatási szervek illetékességi területeinek járási alapú rendezése a megyék határainak megőrzése mellett.

Megjegyzés: Mezőhegyes város Csongrád megyéhez csatolását – 2013. január 1-jei hatályba lépéssel – mintegy elvárásaként fogalmazzuk meg a járási kialakításáról szóló 1299/2011. (IX. 1.) Korm. határozat. Makó leendő járási székhely országos belüli település szerkezeti különbségből, nagytérségi sajátosságából eredően feltétlen megkívánja a keleti térségben egy további várost, mely potenciálisan képes a távolságból eredő nehézség feloldására. A leendő Makó székhelyű járásban jelenleg egyetlen másik város van: Csanádpalota. Marginális elhelyezkedése és a mintegy 3000 fős lélekszámára kialakított hivatala alapján viszont a jelenleg is körzetközponti feladatot ellátó 5800 fős Mezőhegyessel együttesen képesek a járási székhely és kisközségek közötti távolság feloldására, az államigazgatási feladatok méretgazdaságos elvégzésére. Makó járási székhely és Mezőhegyes, mint mikro-térségi központ térszervező funkciókat betöltő települések. Együtt leszünk képesek a járás községeinek fejlődését előmozdítani, hátrányos helyzetük leküzdéséhez segítséget nyújtani. Mezőhegyes Csongrád megyéhez történő csatolásával a leendő járás területén optimális módon valósulhat meg más állami, államigazgatási területi egységekkel, illetékességi területekkel való összhang, metszés nélküli egybeesés. Mivel Mezőhegyesen már kiépült az államigazgatási infrastruktúra, így jövőbeni kiépítéscsükségtelen. Makó járás visszakaphatja történelmi rangját és szerepkörét, területe a történelmi határokhoz metszés nélkül igazodna. Makó járás Makó székhellyel és Mezőhegyes mikro-régiós központtal a járás területének elliptikus fókuszait alkotják. Mezőhegyes földrajzi elhelyezkedéséből, ingatlan ellátottságából és a már egy évtizede kiépített és kifogástalanul működő körzetközponti hivatala révén többlet anyagi ráfordítás nélkül képes a környező kisközségek egyesített hivatala feladatainak ellátására is. Csongrád megyéhez, Makó járáshoz tartozás esetén Mezőhegyesen, a járási hatáskörök részbeni ellátása érdekében szervezetenként és fizikailag is szétválasztható az önkormányzati és államigazgatási feladatok ellátása. Sorolhatnánk még a logisztikai érvekkel. Ezzel kiegészítve, meglévő intézményrendszerünk – gyermek és időskori ellátást biztosító szervezeteink – működésének összehangolásával Csanádpalota fejlődését is előmozdítja közös kistérségbe tartozásunk. A területrendezési aktus racionalitása mind államigazgatási, mind gazdasági szempontból előnyös a Magyar Köztársaság, Makó és térsége, a szomszédos kisváros és községek, valamint Mezőhegyes szempontjából. 2013. január 1-jei hatállyal történő át- illetve visszacsatolásunk kölcsönös előnyökön nyugszik.

... a meglévő okmányirodák bázisán Kormányablakokat alakítanak ki, ezek a járási hivatali részeként működnek majd. Lesz hivatali ügyintézés olyan településen is, amely nem járási székhely. A járási és a járási (fővárosi körzeti) kormányhivatalok a fővárosi és a megyei kormányhivatalok szervezeti egységeiként 2013. január 1-jével kezdik meg működésüket. A járási kormányhivatalok legfontosabb feladata a megyeinél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási eljárások ellátása lesz. Ennek alapján a járási kormányhivatalokhoz kerülnek: a jegyző – kivételesen a polgármester, illetve a polgármesteri hivatali ügyintézője – hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyek, a megyei kormányhivatalok szakigazgatási szervei kistérségi kirendeltségeinek, ügyfélszolgálatainak, irodáinak feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek.

Megjegyzés: Ebből eredően könnyen elképzelhető, hogy Mezőhegyes a közigazgatási átszervezés után megtarthatja saját ellátására jelenlegi közigazgatási szerepkörét. A mezőhegyesieket tehát nem éri – közvetlenül – hátrány. Közvetetten viszont igen, mert nem szerzi meg a térségi közigazgatás szerepkört, mely egyébként társadalmi viszonyok fellelődségét is elősegíthetné.

Január 10-én megkezdődött a kormányhivatalok járási hivatalainak kialakításáról szóló társadalmi egyeztetés. A terveket a kormány.hu honlapon január 29-ig lehetett véleményezni. (Nem tudtunk a kormányoldalra belépni, ezért külön e-mailt küldtünk Mezőhegyes jellemzőiről.) A Kormányzati elképzelések szerint az Országgyűlés cél várhatóan februárban kerül a törvényjavaslat (mint fentebb olvashattuk, nem került - Kné), a járási székhelyeket és illetékességi területeket meghatározó kormányrendeletet pedig június végén fogadja el a kormány. ...

Megjegyzés: Tehát még semmi nincs lezárva. Egyébként a társadalmi folyamatokban soha, semmi nem lezárt!

... Szabó Erika, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium területi közigazgatásért és választásokért felelős államtitkára januárban Békés megyében – Békésen és Orosházán – a területi közigazgatás átalakításáról és a járások kialakításáról tartott előadást. Erdős Norberttel, a Békés Megyei Kormányhivatal kormány megbízottjával közösen ismertette a járási rendszer kialakítását és a kormányhivatalok feladatait. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által társadalmi egyeztetésre bocsátott elképzelés szerint országosan 168 járás jön létre, plusz 7 hasonló szerkezetben működő körzet létrehozását tervezik Budapesten – nyilatkozta Szabó Erika.

Megjegyzés: Hasonló megoldás az ország számos más járásban indokolt, mint pl. Mezőhegyes és jelenleg Csongrád megyei települések vonatkozásában.

... hangsúlyozta...: amit az elmúlt húsz évben az állam kényelmi szempontból a jegyzőkre ruházott feladatként, azt most helyre tesszik, és szétválasztják az önkormányzati és az államigazgatási feladatokat.

Megjegyzés: Nem kényelmi szempontból ruházták a jegyzőkre, hanem az önkormányzatiság természetjogi megközelítése miatt. Ez persze nem jelenti azt, hogy nincs itt az ideje a racionalizálásnak.

Miután egy működőképes és átlátható állam megteremtése a cél, az vélhetőleg olcsóbban fog működni, mint az előző rendszer az elmúlt húsz évben. A polgármesteri hivatalnál és a jegyzőnél csak azok a feladatok maradnak, amelyek a helyi közügyek intézését hivatottak kiszolgálni. A jövőben az önkormányzat és a polgármester hivatala a helyi közügyekkel foglalkozik. Ugyanakkor az ügyfélbarát állam kiépítését a kormány továbbra is azokkal a szakemberekkel szeretné megvalósítani, akik eddig is helyi szinten ellátták ezeket a feladatokat – nyugtatta meg az érintetteket Szabó Erika.

Megjegyzés: Az új hivatalok köztisztviselőinek többsége valószínűleg azokból kerül ki, akik eddig is ellátták ezeket a feladatokat, de az átszervezés természeténél és várt hatásánál fogva jelentős létszámsökkenéssel számol az állam.

... egyik vidéki útja során úgy fogalmazott, hogy „A kormány szándéka szerint megtörténik a rendteremtés az államigazgatási feladatok között...” Lehet, hogy mégsem?

Megjegyzés: A „Lehet, hogy mégsem?” kérdést az ÖN-KOR-KÉP folyóirat újságírója tette hozzá.

... A Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ) sajnálattal állapítja meg, hogy továbbra sem ismert az, hogy milyen állami feladatok kerülnek a járásokhoz. A Gémesi György által jegyzett szövetségi állásfoglalás elfogadhatatlannak tartja, hogy nem ismert az eredeti célok megvalósulását (költséghatékonyság, gyors, állampolgárbarát, a jelenleginél jobb ügyintézés) alátámasztó hatástanulmány. ... A településpolitikus szerint azt is figyelembe kell venni, hogy január 1-jétől a 2000 fő lakosságszám alatti települések is körjegyzőségeket hoznak létre, ezen igazgatási egységekbe tartozó településeknek is célszerű ugyanazon járáshoz tartozni.

Megjegyzés: Nem körjegyzőséget, hanem a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény szerint közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járáson belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól, és a községek lakosságszáma nem haladja meg a kétezer főt. A kétezer fő lakosságszámot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz. M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2011. évi 161. szám 39455 oldal. A jogszabály alapján Csanádapalota az egyetlen ellenérdekelte település, mivel a térség kis önkormányzatainak közös önkormányzati hivatala székhelye kíván lenni. Meglátásunk szerint realizálása annak van, hogy megosztozzuk a kisközségek önkormányzati hivatali teendőinek ellátásában, és Mezőhegyes lehet az államigazgatási feladatlátás alközpontja.

... a kormány nem ad választ arra a kérdésre sem, hogy milyen eszközökkel kívánja megoldani a járási székhelyek megközelítését (helyi közlekedést), hiszen egyes településekről a járási központ csak nagy nehézségek árán érhető el.

Megjegyzés: Ez a mai magyar valóság.

... (az) észrevételek alapján nem támogatja (MÖSZ) a járási hivatalok kialakításával, az önkormányzati és állami feladatok szétválasztásával kapcsolatos javaslatot.

Megjegyzés: Valóban aggályos az oktatás-nevelés államosítása. Miért kerülne kevesebbe az államnak, mint az önkormányzatnak? A szakfelügyeleti rendszer bevezetése (visszaállítása) minden egységes oktatás-nevelési szakkérdést megoldana. A finanszírozáshoz a teljesítési normákat jogszabályok határozzák meg, a finanszírozást ehhez kell igazítani – és mindenki jól jár.

Szükségesnek tartják (MÖSZ), hogy a járási hivatalok kialakításával kapcsolatosan kezdődjön érdemi, szakmai egyeztetés a települési önkormányzatokkal a feladat- és hatáskörök szétválasztásáról; az önkormányzati hivatalok és a létrehozandó járási hivatalok közötti feladatátadás módjáról és ütemezéséről.

Megjegyzés: valóban fontos lenne.

Igénylik (MÖSZ), hogy a járási hivatalokról készülő jogszabálytervezeteket minél hamarabb társadalmi egyeztetésre bocsássák. A járási kormányhivatalok létrehozása kiemelt kormányzati projekt, a kabinet ennek sikeres megvalósítása érdekében döntött arról, hogy a rendelkezésre álló uniós forrásokból átcsoportosít a területi közigazgatási rendszer teljes körű átalakítására. Ez 15-20 milliárd forintba kerül.

Megjegyzés: Nem a települések kapják.

... A KIM szerint ez nemcsak a járási kialakítására fordítandó összeget tartalmazza, hanem minden egyéb olyan kiadást is, amely a teljes rendszer átalakításával kapcsolatban felmerülhet. ... A járási hivatalok a jelenlegi jegyzői feladat- és hatásköröket, valamint a kormányhivatalok körzeti, városi kirendeltségcinek feladatait fogják ellátni. Miután a járás nem önkormányzati, hanem államigazgatási egység, a vezetője sem választott képviselő lesz, hanem megfelelő végzettséggel rendelkező szakember.

Megjegyzés: Békés megye – Lakóinak száma: 373 448, Települések száma: 75. Járások: 1. Békés 2. Békéscsaba 3. Gyomaendrőd 4. Gyula 5. Mezőkovácsháza 6. Orosháza 7. Sarkad 8. Szarvas 9. Szeghalom

Csongrád megye – Lakóinak száma: 422 746, Települések száma: 60. Járások: 1. Csongrád 2. Hódmezővásárhely 3. Kistelek 4. Makó 5. Mórahalom 6. Szeged 7. Szentés

Békés megye területe: 5631,05 km², Csongrád megye területe: 4262,68 km².

A területbeli különbség nem magyarázza a járási számának eltérését. Távol álljon tőlünk, hogy viccet csináljunk ebből a rendkívül nagy horderejű témából, de ezen az alapon egyáltalán nem kizárt Mezőhogyos járási központtá válása. A nagyobb alapterületű Békés megyéből történelmi helyére visszacsatolnák Battonyát, Mezőkovácsházát és a valamikori Csanád megyei kisebb településeket és máris egyenlő a területi és népességelosztás a két megye között.

Mezőhegyes, 2012. március 7.

Kovácsné dr. Falfi Erzsébet
polgármester

Az előterjesztés 2. melléklete.

Békés Megyei Levéltár
5700 Gyula, Petőfi tér 2. Pf.: 17.

Telefon: (66) 362-173, 20/289-3909
Tel./Fax: (66) 361-240

e-mail: leveltar@bekes-archiv.hu
Honlap: www.bekes-archiv.hu

Tárgy: Mezőhegyes közigazgatási helyzetéhez

Mell.: -

Hivatk. sz.:

Levéltári ikt. sz.: BML/.../2012.

Ügyintéző:
Ügyintézőjük:

Gondolatok Mezőhegyes közigazgatási hovatartozásáról

1. Mezőhegyes Csanád megye része volt. 1924 után Csanád-Arad-Torontál közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyékhez tartozott. Az 1950-es megyerendezések során került Békés megyéhez. Tehát Csongrád megyéhez soha nem tartozott, tradicionális kapcsolatai ebben az irányban nincsenek.
Járási beosztás tekintetében Mezőhegyes a Battonyai járáshoz tartozott. Azaz egy olyan járáshoz, amely 1950 után Békés megyéhez került. Alsó szintű közigazgatási kapcsolatai révén is egy több mint 60 éve Békéshez tartozó egység rész volt.
2. Mezőhegyes, amelynek mintegy 30.000 kat. holdnyi határa teljes egészében a Ménesbirtoké és a ménesé volt, speciális helyzetű község volt. Az 1870-es évek elején eszmei községként alakult meg. Ez azt jelentette, hogy az ilyen község törzslakosság hiányában az uradalom alkalmazottaiból állt. Az uradalom zárt volt, szó szerint, mert be volt kerítve a 30.000 hold. De zárt volt átvitt értelemben is. A település a birtokon keresztül kapcsolódott legerőteljesebben környezetéhez. Így viszont igen nagy hatást gyakorolt.
3. A Mezőhegyesi Ménesbirtok a kiegyezés után került polgári kezelésbe. Sokat mond, hogy két gazdasági egyesület tartott szemlét a birtokon, a Békés és a Csanád megyei. A Békés megyei hamarabb. (1874.) Mivel a területet a megye gazdasága szempontjából döntő fontosságúnak tekintették. Az 1892-ben alakult tájfajta lótenyésztő körzet ugyancsak szervesen kapcsolta Mezőhegyest Békés megyéhez.
1889-ben létesült a cukorgyár, répatermelő körzetéhez Békés is szorosan hozzátartozott.
4. Mezőhegyes lakosságának az igénymunkásoknak egy része Békésből származott.
5. Mezőhegyes a Ménesbirtok zárt egységének megszűnése után, vagyis 1945-öt követően illeszkedett szorosabban közigazgatási környezetébe. Kapcsolati 1950 után Békés megye részeként alakultak. Jellemzi ezt, hogy a kórházi, a mentős ellátás Békés megyei szervezet része.
Ugyancsak Békés megyei szervezet része a szakoktatás.
Hasonló módon a tűzoltóság, a telefonrendszer is Békés megyei hálózat része.

Összességében elmondható, Mezőhegycs – ha a törzsterületéhez képest kevesebb szállal is –, de az elmúlt 60 évben Békés megyébe szervezték.

Gyula, 2012. március 28.

Dr. Erdész Adám
Dr. Erdész Adám

igazgató